

De middeleeuwen

Keizer Lodewijk de Vrome stelde in 817 de *Regula Benedicti* (Regel van Benedictus) verplicht voor alle kloosters binnen het Frankische rijk. Hierin werden afspraken vastgelegd over het kloosterleven, onder andere over gehoorzaamheid, armoede en nederigheid van de kloosterlingen.

Met de verplichte invoering van de *Regula Benedicti*:

- 1 hoopte de keizer de eenheid in zijn rijk te bevorderen en
- 2 deed de keizer iets wat pausen in de late middeleeuwen onaanvaardbaar zouden vinden.

4p **5** Geef voor beide uitspraken de daarbij passende redenering.

Gebruik bron 3.

De in de bron beschreven rel in Chartres geeft inzicht in de machtsverhoudingen in Frankrijk in de dertiende eeuw.

4p **6** Licht dit toe door uit te leggen:

- welke partij het meest profiteert van het conflict en
- naar welk kenmerkend aspect uit de late middeleeuwen met deze bron onderzoek kan worden gedaan.

De middeleeuwen

---

bron 3

In 1210 bestormt en plundert een boze menigte het huis van een belangrijke geestelijke in Chartres (Frankrijk). De menigte wordt opgehitst door dienaren van de graaf van Blois-Chartres. In kerkelijke boeken staat over de afhandeling:

Op de zevende dag nadat de heiligschennis was gepleegd gingen de deken¹⁾ (wiens huis werd geplunderd) en bijna alle geestelijken in Chartres op audiëntie bij Filips, de grootse koning van de Franken, die al had gehoord van deze misdaad. En daar deden zij hun beklag en verklaarden aan de koning tot in het kleinste detail wie de leiders van de heiligschenners waren, namelijk de provoost, de maarschalk²⁾ en hun handlangers, en de koning raadpleegde daarop zijn adviseurs. Hij verklaarde dat zijn loyaliteit lag bij de deken en de andere geestelijken maar dat hij eerst de zaak zelf wilde onderzoeken voordat hij als rechter kon optreden. De week daarop bezocht hij de kerk in Chartres op bedevaartstocht (...). Toen kwam de dag van Allerheiligen, de dag waarop de deken en geestelijken naar de koninklijke rechtbank gingen en het oordeel van de koning afwachtten. De koning sprak als vonnis uit dat de provoost en de maarschalk zich publiekelijk moesten verontschuldigen bij de deken en bij de kerk van Chartres in het bijzijn van burgers en geestelijken (...) en dat zij vervolgens de schade moesten vergoeden van de plundering (...). En daarna kondigde de koning aan, dat dezelfde misdadigers door hun daden niet alleen de deken en de kerk hadden beledigd, maar ook Zijne Koninklijke Hoogheid en daarom een boete moesten betalen van 3000 pond. De koning bepaalde dat de bisschop hiervan 500 pond moest krijgen, de kerk 1500 pond en de deken 60 pond vanwege de schade die hij had opgelopen. De koning bepaalde daarna dat een derde van de boete (1000 pond) naar de koninklijke schatkist moest vloeien. Daarna bepaalde de koning dat de misdadigers en hun handlangers op een kerkelijke feestdag ontkleed een processie moesten lopen voor de gehele bevolking. Zij moesten daarbij twijgen meedragen zodat zij bij het eind van de processie voor het oog van God en de bevolking getuchtigd konden worden bij het altaar.

noot 1 een deken is een belangrijke geestelijke binnen een bisdom

noot 2 provoost en maarschalk waren in dienst van de graaf

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.